

GÜNÜN IŞIMASI YA DA TOPLUMSAL HAFIZA



ünün ışıması, geceden gündüze geçişi ifade ettiği kadar soyut anlamda zorlukların aşılmasını, feraha çıkılmasını, kötülükten iyiliğe geçişi de çağırıştır. Bu nedenle gün ışımasına olumlu anlam yüklenir.

Ta ki 6 Şubat 2023 Kahramanmaraş merkezli depreme kadar.

6 Şubat'ta sabaha karşı saat 04.17'de meydana gelen depremden birkaç saat sonra gün ışıyınca ne kadar ağır bir tabloyla karşı karşıya kalındığı anlaşıldı. Gün ışıdıktan dokuz saat sonra da yakın büyüklükte yeni bir deprem daha yaşandı. Peş peşe gelen iki büyük sarsıntı nedeniyle kent merkezlerinde ve kırsal kesimde 10 bine yakın bina yıkıldı. 300 bine yakın binanın ise orta ve ağır hasar aldığı ve yıkılması gerektiği belirlendi.

Gün ışıyınca karşımızdaki tablo buydu. Tabii bu tablonun en can yakan tarafı 50 binden fazla yurttaşımızın hayatını kaybetmesi oldu. Resmi açıklama böyleydi. Depremde yıkılan bina sayısı göz önüne alındığında hayatını kaybedenlerin çok daha fazla olduğuna dair iddiaların dayanaksız olmadığı not olarak düşüldü.

Gün ışıyınca karşı karşıya kalınan gerçeği inşaat mühendisleri, yer bilimcileri defalarca dile getirmişti oysa. Bilimin ışığı, günün ışımasına gerek duymadan gerçeğe çoktan odaklanmıştı. Sadece 6 Şubat depreminin vurduğu kentlere dönük bir tespit değildi bu. Projektörler bütün bir ülkeye doğrultulmuş ve başta yapı stoku olmak üzere kentlerin depreme karşı ne kadar güvensiz olduğu defalarca dile getirilmişti.

Eğer bilimin aydınlatığı noktaya bakarak kamusal sorumluluğunu yerine getirebilseydi iktidar sahipleri, medeniyetler kenti Hatay 6 Şubat sabahına her zamanki gibi başlayacaktı. Eğer bilimin rehberliğinden çıkılmasaydı, mevcut yapı stokunun nedenlerinden biri olarak kabul edilen imar affı çıkarmak yerine yapıları deprem güvenli hale getirmek için adım atılırdı. Eğer meslek odalarının İmar Barışı'na neden itiraz ettiği anlaşılmaya çalışılırdı.

"Hafıza-i beşer nisyanla maluldür" özdeyişini boşa çıkarmak bizlerin mesleki-kamusal sorumluluğu dahilindedir. Bu, sadece yaşananları hatırlatmakla sınırlı değildir. Beraberinde gelecekte benzer

olumsuzluklarla karşılaşmamak için bugüne müdahale etmektir. İktidarın en yetkili isminin 2019 yılında Kahramanmaraş'ta yaptığı mitingde "İmar Barışı ile 144 bin 556 Maraşlı vatandaşımızın sorununu çözdük"; yine aynı yıl Hatay'da yapılan mitingde "İmar Barışıyla toplam 205 bin Hataylı kardeşimizin sorununu çözdük" dedikten üç sene sonra, 2023 seçim vaatlerini sıralarken "imar affını affedilmez suçlar arasına alacağız" demek durumunda kalmazdı, eğer gerçeği görmek için sadece günün ışıması beklenmeseydi. İktidarın yetkili isminin müjde verdiği vatandaşlardan Hatay'da 20 binden, Kahramanmaraş'ta ise 30 binden fazla yurttaşın hayatını kaybettiği de tarihe not olarak düşmek gerekmektedir.

"Hafıza-i beşer nisyanla maluldür", malum olduğu üzere, "insan hafızasının eksikliği unutmadır" anlamındadır.

Bu özdeyiş işaret ettiği "unutkanlığın" ortadan kaldırılması biz inşaat mühendislerinin önümüzdeki dönemde mücadele konularından biri olacaktır.

Evet toplumsal hafızayı diri tutacağız, depremi unutturmayacağız. Yapı stokuna dikkat çekmeye, yapı üretim sürecini tartışmaya devam edeceğiz. Bunun için günün ışımasının beklenmesine izin vermeyecek, gerçekleri iktidar sahiplerinin önüne getireceğiz. Çünkü biliyoruz ki iktidar sahipleri gücünü toplumsal hafızanın zayıflığından almaktadır. Çünkü biliyoruz ki 1999 depreminin nedenleri ve ağır sonuçları unutulduğu için 2011 Van depreminde büyük yıkım yaşandı. Van depremi hatırlanmadığı için Elazığ yıkıldı. Elazığ'ı İzmir'i vuran Sisam depremi, Sisam'ı 2023 Kahramanmaraş depremi takip etti.

Depremler doğa olayı sınırında kalıncaya, yapılarımız ve kentlerimiz deprem güvenli hale gelinceye kadar ısrarımızı ve bu konudaki bilimsel-teknik etkinliklerimizi sürdüreceğiz. Şimdiye dek tartışıklarımızı yeniden gündeme alacağız. Tartışmalarımızı genişletecek, geliştireceğiz. İnşaat teknolojisinin ulaştığı noktanın yapı üretim süreciyle uyumunu sağlayacağız. Hem meslektaşlarımızı daha donanımlı hale getireceğiz hem de inşaat mühendisliği eğitiminin niteliğinin yükselmesi için çaba harcayacağız. Yer yer tekrara düşsek de mesleki ve insani sorumluluğumuz gereği ısrarımızı ve inadımızı sürdüreceğiz.

**TMMOB İnşaat Mühendisleri Odası
İstanbul Şube Yönetim Kurulu**